

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

24. Eadem latius demonstratur ex effectibus gratiae positivis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

Eadem latius demonstratur ex effectibus gratiæ positivis.

CAPVT XXIV.

Et quamvis ista manifestè suadeant, gratiam aliquam habitualem Pelagianos agnovisse, per quam omnes illos quos diximus defectus sive privationes ex animo tollerentur, alia tamen positiva munera quæ per baptismum veluti causam conferri volunt merito id evidentius attestantur atque convincunt.

Inter illa primum meritò velut aliorum multorum causa, & fundamentum collocandum est regeneratio quam Apostolus cum renovatione conjunxit, salvos nos fecit per lavam regenerationis & renovationis spiritus Sancti. Nec verò intelligi potest, ut contra hæreticos nostri temporis agendo, inculcat Bellarminus, quemadmodum regeneretur aliquis, sine ista sui mutatione ac dono inherente per solam benevolentiam Dei. De illa igitur sic Iulianus: Cum Deus parvulis nihil de proprio tam boni quam mali meritis gloriam regenerationis attribuit, hoc ipso eos ad suam curam, ad suum ius, ad suum Dominum pertinere docet, quod eorum voluntatem ineffabilis prævenit beneficij largitate. Regenerationi addi posset consecratio, quam frequenter per baptismum fieri tradunt, ut eum supra audivimus diversas species reatum unius vi consecrationis absolveri. Et alibi: Hæc ergo gratia quæ in baptismo non solum peccata condonat, sed cum hoc indulgentia beneficio prævenit & adoptat & consecrat. Consecratio enim non remissione, hoc est penæ relaxatione, sed per ipsam gratiam in baptismo datam qua homo dedicatur Deo ex ejus mente videtur fieri.

Secundum est illuminatio. Baptismus enim Sacramentum illuminationis ab antiquis vocari solet. Hanc Iulianum baptismo tribuisse satis Augustinus insinuat. Cum enim ille multa gratiæ Dei munera commemorasset, solamque negaret peccatorum veniam ad parvulos pertinere, respondet ei Sanctissimus Doctor: Cur ergo cætera, nempe quæ recensuerat, multis negat Deus parvulis qui sine hac gratia in illa ætate moriuntur? Et exponens quænam sint illa cætera statim adjicit: Cetera, inquam, non eis datur illuminatio spiritualis &c. Nam & istam inter cætera attribuisse Iulianum inde perspicuum est, quod alia omnia gratiæ munera, quæ ibidem Augustinus attexit, certò conflet, sæpe Iulianum parvulis tribuisse. Tam verò quis intelligit illuminationem fieri sine aliquo reali & positivo dono quo anima illustratur? Hanc fidem esse, qua mens etiam parvuli illuminatur, Catholici sentiunt, nec Pelagiani dissentiant. Constantè enim docent parvulos per baptismum fideles fieri, fide nempe Christiana. Hinc

Tertium munus est fides, à qua fideles dicimur. de qua Augustinus: Unde coguntur (Pelagianis) parvulos baptizatos in credendum numero deputare, & authoritati sanctæ ubique Ecclesiæ consentire quæ fidelium non ne eos non censet indignos, quibus iustitia Christi, etiam secundum istos prodesse non nisi credentibus possit. Et in eodem libro inferius: Nam utique quia parvulos per Sacramentum fidelium fideles faciendos esse indicatis, infideles natos ex parentibus fidelium non negatis. Et in libris contra Iulianum: Felicitas, nolitis, parvulos credere, consentimus in Christo in per corda & ora gestatum. Ergo & ad illos pertinet Dominica illa sententia, qui non crediderit condemnabitur. Quomodo autem per corda & ora gestantium credant? Augustinus exponit, nempe non cretantummodo alieno verba proferendo, sed intus gratiam ipsam quadam communicatione recipiendo, gratia enim Christi, inquit, illuminationem, iustificationemque nostram etiam intrinsecus operatur, adeoque Christus sui spiritus occultissimam gratiam latenter infundit & parvulis. Nec unquam ab eodem Augustino reprehenduntur quod aliter parvulos baptismo fideles fieri, quam ipse, sentirent. Hoc enim imprimis opus fuisset tangere & resellere, si tanto intervallo in ipsa, de qua tota disputatio est, gratiæ & fidei communicatione dissentirent.

Quartum est iustitia & iustificatio. Hanc enim peccatoribus tribui qui baptismi gratiæ & peccatorum remissione donarentur, non raro fatetur ac docet Iulianus. Nempe, inquit, cum viventibus Apostolus loquebatur & his dicebat iustitiam per mysteria (baptismi) fuisse collatam. Et paulò inferius in eodem opere: Studerent que demeritis custodire iustitiam quam compendio credulitatis (hoc est fidei quæ ad baptismum præparat) fuerant affecti. Et rursum alibi: Ideo aut (Apostolus) ex multis delictis in iustificationem; id est, ex multis delictis liberatos homines, ad gloriam perducit iustificationis indulta. Quam phrasim ex Apostolica locutione ductam frequenter in iisdem libris Iulianus usurpat.

Et nequis forte contentiosus diceret solam peccatorum remissionem à Pelagianis iustitiam & iustificationem dici; eandem etiam extendunt ad parvulos, qui tamen secundum ipsos omni peccati labe carent. Insinuat enim Augustinus eos idcirco parvulos dixisse baptizandos, ut qui tantummodo essent innocentes, hoc est neque iusti neque peccatores per baptismum iustitiæ Christi iusti fierent. Verumtamen, inquit Augustinus, Pelagianorum tangens effugium forsitan hoc tenendum est, quod dixi propterea parvulos baptizari debere, quia sicut peccatores non sunt, ita nec iusti sunt; Nempe, ut ita iusti fiant. Et in libris operis imperfecti Iulianum premit

Ad Tit. 63

Lib. 2. de iustif. c. 3.

Lib. 6. cont. Iul. c. 10.

Lib. 2. oper. imperf. f. 314
Lib. 1. oper. imperf. f. 139

Lib. 1. oper. imperf. f. 59

Ibid.

Lib. 3. de pecc. merit. & remiss. cap. 2.

Cap. 19.

Lib. 6. c. 3.

Lib. 1. de pecc. merit. & remiss. cap. 9.

Lib. 2. oper. imperf. f. 444

Fol. 439

Fol. 427

videt. 308. & 309.

Lib. 1. de pecc. merit. & remiss. cap. 19.

premit ut non minus per Adam parvulis peccatum communicari quam per Christum iustitiam fateretur. Si non trajicit peccatum in homines generatos Adam, non donat Christus parvulis regeneratis iustitiam, quia nec generati parvuli usi sunt propria libertate, quasi dicat, sed hoc est absurdum, ergo trajicit peccatum Adam. Item nunc, si vultis, & clamate, si audetis, iustitiam parvulis non dari, nec eos habituros esse iustitiam quando habitabunt in illo regno &c. aut ex vestro quo meliorati estis meracissimo dogmate, deliratem illo regno iustitiam parvulos habituros quidem, sed propria voluntatis meritis non divina gratia largitate (nempe quia majoribus etiam baptismum ex meritis bonæ voluntatis dari sentiebant & consequenter ipsam peccati remissionem atque iustitiam) quæ si dicere non audetis, hic enim merita comparari, ibi autem præmia reddi fatemini, cur fateri dubitatis si non vultis sic eos ex Adam potuisse habere peccatum sine meritis propria voluntatis male, quemadmodum à Christo percepturi sunt iustitiam sine suis meritis præcedentibus voluntatis bonæ? Quæ argumentandi ratio perabsurda est, si non minus iustitiam per Christum parvulis tribui quam peccatum per Adam, negavisset Iulianus. Sed sicut indubitatum est eum dedisse parvulis regnum cælorum in vita æterna per Christum ita neque mirum videri debet, si & iustitiam eis per eundem Christum in hac vita dederit, sine qua regnum cælorum esse non potest.

Quintum est Sanctificatio in Christo. Quam in ipso etiam hæresis istius exoratio non tantum peccatoribus quibus peccata remittuntur sed etiam parvulis tribui docuerunt. Nam de Pelagiana hæresi exoriente loquitur August. cum dicit: Vnde nobis hoc malum repente emerit nescio. Nam ante parvum tempus à quibusdā transitorie colloquentibus cursum mihi aures perstrita sunt, cum illic apud Carthaginem essemus: non ideo parvulos baptizari ut remissionem acciperent peccatorum, sed ut sanctificarentur in Christo. De adultis peccatoribus sic Pelagius ipse suam sententiam promittit: Cum per Christi iustitiam non omnes tantum qui illi obedire voluerunt, & baptismi eius ablutione purgati sunt sanctificatos esse non dubium sit. Et de adultis & parvulis promiscuè Iulianus: Graviter quippe nos in fidem commississe iactabas, qui dicimus, gratiam quidem Christi uniformiter esse tradendam, nec debere verba eius & instituta concuti, sed æqualiter cunctis à se imbutis adoptionis & sanctificationis promotionisque dona conferre &c. Et paulo post: Atque ad unum quidem collem omnes quos susceperit, sanctificationis evehere, sed non omnes in eadem vitiorum palude deprehendere, verum alios invenire in statu innocentium, alios in studijs innocorum. Quo autem istud pacto intelligerent Pelagiani, exponit adversus eundem Iulianum disserendo de concupiscentia Augustinus: Sed hoc tibi potius qui eam bonam prædicat, convenit dicere, ut bono eius naturali, sicut de infantibus dicitis, bonum sanctificationis accedat, & sit carni concupiscentia sancta Dei Filia. Nempe parvulos naturaliter innocentes, per baptismum Sanctos Dei Filios fieri decernebant.

A Hoc autem non fieri sola quadam existimatione vel Dei deputatione vel acceptatione, sed vera spiritali mutatione, ex eo perspicuè liquet, quod

Sextum baptismi munus afferant spirituales procreationem, qua baptizati creantur in Christo. De hac ita Augustinus: Sed illi movent, & aliquid consideratione ac discussione dignum videntur asserre, qui dicunt parvulos recenti vita editos visceribus matrum non propter remittendum peccatum percipere baptismum, sed ut spirituales procreationem non habentes creentur in Christo. Quid autem potest esse spiritalis illa procreatio, nisi illa spiritalis nativitas, qua per baptismatis Sacramentum in novum quendam & spirituales anima statum regeneratur, & quasi nova creatione perducitur? Quod sanè ut minimum novæ cuiusdam & positivæ qualitatis productionem sonat, qua ex naturali atque carnali in spirituales migrat, & supernaturalem statum qui solis Christianis peculiaris ac proprius est.

Nam septimum baptismi munus est Christo incorporari seu corpori eius baptizatum velut membrum inferere. Vnde Augustinus de Pelagianis: Porro si eos (parvulos) fatemini cum in corpore Christi transeunt, de mundo eligi necesse est ut ei nascantur, de quo eliguntur, ut renascantur. Nec diffidetur hoc donum baptismatis omnibus tam parvulis quam majoribus conferri Iulianus: Vt ambo quidem, inquit, in Christi membra transeant consecrati, sed unus deprehensus in mala vita alter in bona natura. Consonat Iuliano Pelagius: Ostendit, inquit, hominem baptismatum qui per communicationem corporis & sanguinis Christi in ipso manet, & ipse in illis quicquid vel facit vel loquitur in Christo eum loqui vel agere cuius est membrum. Quod quia magnum & valde necessarium Dei donum est, instat alicubi interrogando Augustinum cur illud parvulis illis denegetur, quibus baptismus profundo Dei iudicio subtrahitur? Cur ergo, inquit, cetera multis negat Deus parvulis qui sine hac gratia in ista ætate moriuntur? Cur, inquam, non datur illis illuminatio spiritalis, adoptio filiorum Dei, munici-patus Hierusalem celestis, sanctificatio atque in Christi membra translatio & possessio regni cælorum? Quibus verbis illa omnia baptismatis parvulis ex Pelagianorum sententia dari non obscure declarat. Ex incorporatione verò duplici titulo confici potest, gratiam habituales eis qui Christo incorporantur dari. Primo quidem quia hoc ipso quo Christus baptizatorum caput efficitur, in eos velut in membra gratiam influit, unde D. Thomas: Ad hoc baptismus valet ut baptizati Christo incorporentur ut membra eius. A capite autem Christo in omnia membra eius, gratia & virtutis plenitudo derivatur, secundum illud Ioannis 1. De plenitudine eius nos omnes accepimus. Vnde, inquit, manifestum est quod per baptismum aliquis consequitur gratiam & virtutes. Deinde ipsa incorporatio sine peculiari Spiritus Sancti operatione & unitione per gratiam fieri nequit. Hinc est quod Pelagiani

Octavum baptismi munus dicunt esse

Lib. 2. oper. imperf. 302

Lib. 3. de peccatis. c. 6.

Lib. de nob. & gratia. 41.

Lib. 2. oper. imperf. 323

Fol. 324.

Lib. 6. cont. Jul. c. 17.

Lib. de pecc. merit. & remiss. c. 18.

Lib. 6. cont. Jul. c. 2.

Lib. 1. oper. imperf. 61.

In c. 9. Rom. n. 1.

Ibid. f. 59. oper. imperf.

In 3. p. q. 69. art. 4.

unliq.

antionem Spiritus Sancti. Hoc est enim quod Augustinus creberrimè docet, Pelagianos Christum I E S V M dividere, ut maioribus Christus I E S V S sit propter peccata à quibus salvantur, parvulis tantum Christus, propter unctiorem donorum quæ ipsis per baptismum conferuntur. Ita libro primo contra Iulianum:

Lib. 1. c. 4.

Dividit ei (Ecclesie) nomen viri sui ut ad regenerandos parvulos tantummodo Christus sit: ad maiores autem Christus I E S V S, quia I E S V S salvator interpretatur, quod cum parvulis esse non vultis; quia nihil in eos habere unde illos salvos faciat, predicatis. Et in lib. primo operis imperfecti adversus eundem Iulianum: Et præclari predicatorum, sic predicatis Christum (ita videtur legendum) ut negatis parvulorum esse I E S V M. Hoc autem se dicere propter unctiorem Spiritus Sancti donorumque collationem alio in loco ipse testatur: Unde etiam matres quotidie toto orbe terrarum non ad Christum tantum, id est, ad unctum, sed ad Christum I E S V M, id est, etiam Salvatorem cum parvulis currunt. Nam unctiorem illius quendam effectum alibi exprimit, qui parvulis in futura vita tribuitur; ex quo colligi possint illi qui parvulis in hac præfenti vita conferuntur:

fol. 28.

Ut scilicet vobis, inquit Augustinus, ipsa vocabula pro vestro arbitrio dividendibus, Christus ad parvulos pertinere videatur, propter regnum Dei, quod non nisi baptizatos posse pervenire conceditis: I E S V S autem sit ab eis prorsus alienus, quoniam non in illis operatur, unde hoc vocatur. Nempe quia non eos salvos facit a peccatis eorum. Sanè dicendo I E S V M ab eis esse alienum, quia non in illis operatur unde hoc vocatur; palam indicat idem Christum ab eis non esse alienum, quia operatur in illis unde hoc vocatur. Et unde vocatur Christus, nisi, ut paulò ante indicavit Augustinus, ab unctiorem; quia unxit eum Deus Spiritu Sancto & oleo lætitiæ præ consortibus suis.

Lib. 1. cont. Iul. c. 6.

De qua Spiritus Sancti unctiorem etiam Pelagius: Spiritum Sanctum sola fide accepistis, qui non nisi à iustis accipitur. Iustos autem sine legum operibus esse vos comitat. Et alibi: Nos Spiritus Sanctus per baptismum renovavit; quem effudit in nos abundantius quam in veteri Testamento.

Lib. 2. oper. imperf. f. 314

Quæ autem & qualis sit ista Spiritus Sancti unctiorem omnium accuratissime, & principis Pelagianis aptissime nobis exposuit Author questionum veteris ac novi Testamenti quæ Pelagianis dogmatibus à capite usque ad calcem sciant. Ex professo enim ille docet non minus Adamum olim, uti nunc parvulos, in quodam naturali statu fuisse fideles, neque accepisse Spiritum Sanctum, cuius unctiorem fieret Filius Dei. Hoc enim privilegium in adventum Christi credentibus in eum ac baptizatis esse reservatum. De Adamo quidem videnda quæ supra diximus cum de gratia eius habituali differeremus. De credentibus in adventum Christi ita loquitur: Igitur quoniam putant perfectionem Adæ instaurari creden-

Act. 10. Psal. 44.

Inc. 3 ad Galat. n. 9. Inc. 3. ad Tit. n. 7. c. 3.

Inc. 3 ad Galat. n. 9. Inc. 3. ad Tit. n. 7. c. 3.

Lib. 1. supra c. 7.

Author 99. ret. ac no. 7. Test. 2. 123.

Author 99. ret. ac no. 7. Test. 2. 123.

ibus, ita videlicet ut in eundem omnino statum restituantur in quo Adam fuit, videamus si hæc in ætate nihil ultra dñi habeat divini, quam fuerat consecutus Adam. Et allatis nonnullis credentium in Christum prærogativis quibus Adam caruit; Quod tam apertam, inquit, quam quod Adam non habuit Spiritum Sanctum: Factus est enim in animam viventem; per Christum autem in Spiritum vivificantem ut homo in aliquo sit similis creatori quem creavit, quia enim mysterium fidei quod ad salutem datum est terminum est, terminus sit corpore, anima & Spiritu Sancto per quem dicimur filij Dei, quod minime Adam probatur vocatus &c. Et paulò post: Ecce absolutum est donum Dei multo plus gratia concessisse homini tempore Salvatoris quam acceperat Adam, quia non solum est instauratus (in eundem scilicet statum) sed & melioratus: in eo instauratus, quia à peccatis ablatus & instauratus est (ablato enim peccato redit homo ad naturalem illam innocentiam) in ceteris melioratus.

A

Nempe propter iustitiam & Spiritum Sanctum qui credentibus & baptizatis infunditur: statim enim adjungit: Hoc enim & iustitia & ratio exigebat, ut tunc uberior esset clemencia Dei in dandis beneficiis, quando mysterium divinitatis suæ immo esse voluit creatura, ut cognoscetes quod incognitum fuit a sæculis & generationibus Dei unius Sacramentum in trinitate consistere, pro ipsa novitatis quasi dedicatione peccatis ablutis, Ecce instauratio in statum Adæ; Insuper iustificentur & adoptati à Deo Spiritum Sanctum acciperent, per quem signum adoptionis habere viderentur. Ecce melioratio. Et modum etiam accipiendi Spiritum Sanctum per charitatem siue dilectionem exponens: qui enim, inquit, accipit eum & manet in eius dilectione, transacta hac vita pergat in celos ad eum cuius Spiritum habet. Incongruum est enim ut qui hinc exit habens Spiritum Sanctum, apud inferos teneatur. Ecce plenissime expostum vides, credentes post adventum Christi habere Spiritum Sanctum; vides & modum accipiendi, atque in eo permanendi per dilectionem, vides effectum ut adoptati Patrem, invocent Deum: & apud eum in celos recipiantur: Vides & rationem, ut sicut in Deo est vera trinitas, ita & homo trinus fiat corpore; anima & Spiritu Sancto: quæ sanè omnia perspicue veram realemque Spiritus Sancti acceptionem præsentiamque declarant. Et ut nihil de cæteris capitalibus Pelagianorum dogmatibus dicam quibus totus ille liber aspersus est ex ipsa quam ponit inter Adamum & Christi fideles differentia, quod ille in naturali quadam integritate procreatus sit; quæ sola peccati absterione restauretur; si verò Spiritu Sancto adoptentur in filios, quæ doctrina Pelagianis omnibus solemniss fuit, satis superque manifestum est autorem esse omnino Pelagianum. Quod alio loco uberior erit demonstrandum.

B

Inc. 3 ad Galat. n. 9. Inc. 3. ad Tit. n. 7. c. 3.

Inc. 3 ad Galat. n. 9. Inc. 3. ad Tit. n. 7. c. 3.

Inc. 3 ad Galat. n. 9. Inc. 3. ad Tit. n. 7. c. 3.

Inc. 3 ad Galat. n. 9. Inc. 3. ad Tit. n. 7. c. 3.

Inc. 3 ad Galat. n. 9. Inc. 3. ad Tit. n. 7. c. 3.

Inc. 3 ad Galat. n. 9. Inc. 3. ad Tit. n. 7. c. 3.

Inc. 3 ad Galat. n. 9. Inc. 3. ad Tit. n. 7. c. 3.

Inc. 3 ad Galat. n. 9. Inc. 3. ad Tit. n. 7. c. 3.

Inc. 3 ad Galat. n. 9. Inc. 3. ad Tit. n. 7. c. 3.

Inc. 3 ad Galat. n. 9. Inc. 3. ad Tit. n. 7. c. 3.

Eadem